

ช่องว่างนโยบายด้านโภชนาการ และการอ้างอิงมาตรฐานต่างประเทศ (Nutrition policy gaps and benchmarking)

การประชุมกำหนดและจัดลำดับหัวข้องานวิจัย
สำหรับการตัดสินใจเชิงนโยบายด้านโภชนาการ

ปริญญญา ศรีใส

แผนงานวิจัยนโยบายอาหารและโภชนาการ เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ (FHP)
8 ก.ค. 2562

Outline of presentation

1. Framework of reviewing nutrition policy
2. Documents in a review process
3. Infrastructure support
 - governance, funding
 - monitoring, surveillance system, data base
 - platforms for interaction, health-in-all-policies
4. Interventions
 - Price
 - Product
 - Place
 - Promotion

1. Framework of reviewing nutrition policy

	ข้อเสนอแนะระดับโลก (global recommendation)	สถานการณ์ระดับประเทศ	การอ้างอิงต่างประเทศ (benchmarking)
ระบบโครงสร้างและ ฐานข้อมูล	1. ระบบธรรมาภิบาล/งบประมาณ/ทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง (Governance/funding and resource)		
	2. ระบบติดตามและประเมินผล และระบบฐานข้อมูล (Monitoring/surveillance system/database)		
	3. การแลกเปลี่ยนระหว่างนโยบาย/ทุกนโยบายห่วงใยสุขภาพ (Platforms for interaction/Health-in-all policies)		
มาตรการ/นโยบาย	4. มาตรการ/นโยบาย		
	มาตรการที่มีความคุ้มค่าทาง เศรษฐศาสตร์ แบ่งต่างหลัก 4Ps	มาตรการสนับสนุนรณรงค์ (promoting healthy choice)	กฎ/ข้อบังคับ
	ราคา (Price)	Subsidies	Taxation
	ผลิตภัณฑ์ (Product)	-	Reformulation
	สถานที่ (Place)	<ul style="list-style-type: none"> School lunch Create supportive environment Young child nutrition and breastfeeding 	<ul style="list-style-type: none"> Young child nutrition and breastfeeding
นโยบายสนับสนุน (Promotion)	guideline/education/ campaign	Food marketing, labelling	

2. Documents in a review process

สรุปที่จัดทำในการนำเสนอเนื้มาจากการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารหลักต่อไปนี้

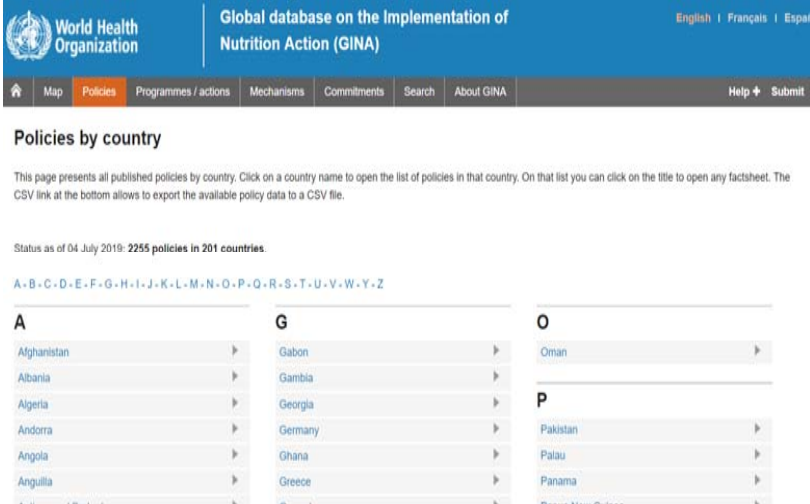
1. เอกสารเกี่ยวกับ policy/action/strategy recommendations

 <p>GLOBAL STRATEGY ON DIET, PHYSICAL ACTIVITY AND HEALTH</p> <ul style="list-style-type: none">Global strategy on Diet, Physical Activity and Health (WHO)	<p>'BEST BUYS' AND OTHER RECOMMENDED INTERVENTIONS FOR THE PREVENTION AND CONTROL OF NONCOMMUNICABLE DISEASES</p> <p>UPDATED (2017) APPENDIX 3 OF THE GLOBAL ACTION PLAN FOR THE PREVENTION AND CONTROL OF NONCOMMUNICABLE DISEASES 2013-2020</p> <ul style="list-style-type: none">WHO best buys for prevention of NCDs	 <p>STRENGTHENING NUTRITION ACTION</p> <ul style="list-style-type: none">Strengthening nutrition action (WHO, FAO)
 <ul style="list-style-type: none">6 global Nutrition Target (WHO)	 <ul style="list-style-type: none">Global action plan for prevention and control of NCDs(WHO)	 <ul style="list-style-type: none">Global strategy for Infant and Young Child Feeding (WHO)

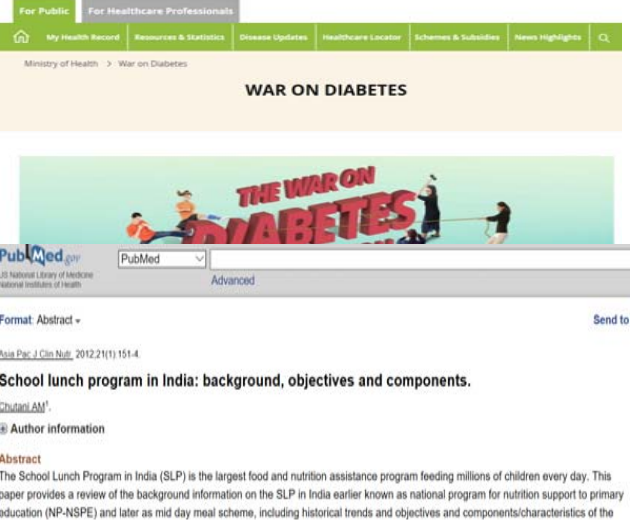
2. Documents in a review process

สรุปที่จัดทำในการนำเสนอนี้มากจากการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารหลักต่อไปนี้

2. ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการ implement nutrition policies ในกลุ่มประเทศรายได้สูง และรายได้ปานกลางถึงต่ำ

- Global database on the Implementation of Nutrition Action (GINA,WHO)

- Official website, WHO website, publication, reliable published factsheet

3. Infrastructure support

2.1 Governance/funding and resource

Global recommendation		National situation	Benchmarking
Source	detail		
Strengthening Nutrition action (2016-2025) (FAO+WHO)	1. ผนวกเป้าหมายด้านโภชนาการ เข้ากับแผนยุทธศาสตร์ ระดับประเทศต่าง ๆ	มีการดำเนินการ สำนักโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีแผน ยุทธศาสตร์การป้องกันและควบคุม โรคไม่ติดต่อระดับชาติ 5 ปี รวม เป้าหมายการลดการบริโภคเกลือ ร้อยละ 30	-
6 Global Nutrition Target 2025 (2014,WHO,WHA 65.6)	2. มีการตั้งเป้าหมายด้าน โภชนาการของประชากร ใน ระดับประเทศ	มีการดำเนินการ สำนักโภชนาการ กรมอนามัย มี การจัดตั้งเป้าหมายตาม 6 global nutrition target	Singapore war on diabetes
Global strategy on diet, physical activity and health	3. แผนยุทธศาสตร์ระดับประเทศ ควรมีการระบุ resource ที่จำเป็น และ focal point ในแต่ละ หน่วยงาน	มีการดำเนินการ กรอบยุทธศาสตร์ด้านการจัดการ ด้านอาหารของประเทศไทย	Malaysia National Plan of Action for Nutrition

3. Infrastructure support

2.2 2. Monitoring/surveillance system/database

Global recommendation		National situation	Benchmarking
Source	detail		
Strengthening Nutrition action (2016-2025) (FAO+WHO)	1. พัฒนาระบบตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์อาหาร		-
Strengthening Nutrition action (2016-2025) (FAO+WHO)	2. พัฒนาระบบฐานข้อมูลสำหรับขนาดปัญหาของ โรคอ้วนในเด็ก	<p>มีการดำเนินการ</p> <ul style="list-style-type: none"> MICs survey สำนักงานสถิติแห่งชาติ การสำรวจสุขภาพประชาชนไทย โดยสำนักสำรวจสุขภาพประชาชนไทย 	-

3. Infrastructure support

2.2 2. platforms for interaction, health-in-all-policies

Global recommendation		National situation	Benchmarking
Source	detail		
Global strategy on diet, physical activity and health (WHO)	1. มีดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่หลากหลาย	มีการดำเนินการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ดำเนินงานร่วมกันระหว่างกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ	-

4. Interventions-Price

Source	Global recommendation	National situation	Benchmarking
WHO,FAO	<p>น่านโยบายและมาตรการด้านราคา และภาษีมาใช้</p>	<p>มีการดำเนินการด้านมาตรการภาษีน้ำตาล</p>	<p>ประเทศเม็กซิโก, ฮังการี, ฟิลิปปินส์ มีการดำเนินการด้านภาษี</p>
WHO best buys and good buys intervention	<p>TAXATION</p> <p>1. ลดการบริโภคน้ำตาลด้วยการเก็บภาษีน้ำตาลในเครื่องดื่มที่มีน้ำตาล</p>	<p>TAXATION</p> <p>มีการดำเนินการกรมสรรพสามิตมีการประกาศเก็บภาษีเครื่องดื่มที่มีน้ำตาล ตาม พ.ร.บ.ปี 2560</p>	<p>TAXATION</p> <p>ประเทศฮังการี มีการเก็บภาษีน้ำตาลในเครื่องดื่มที่มีน้ำตาล เครื่องดื่มชูกำลัง อาหารสำเร็จรูปที่มีน้ำตาล</p>
	<p>SUBSIDIES</p> <p>2. เพิ่มการบริโภคผักผลไม้ด้วยการลดราคา</p>	<p>SUBSIDIES</p> <p>มีการดำเนินงานบางส่วน ธกส.มีการสนับสนุนทุนให้เกษตรกรด้านปัจจัยการผลิต</p>	

4. Interventions-Product(1)

Source	Global recommendation	National situation	Benchmarking
WHO,FAO	ลดส่วนประกอบของเกลือ และกำจัดไขมันทรานส์ในอาหาร (reformulation)	มีการดำเนินการบางส่วน มีกฎหมายเพื่อการกำจัดไขมันทรานส์ในอาหาร	บราซิล มีการจำกัดการใช้เกลือ โซเดียมและงดการใช้ไขมันทรานส์ในการผลิตอาหาร
WHO best buys and good buys intervention	Salt จำกัดการใช้เกลือและโซเดียมในการผลิตอาหาร	Salt อยู่ในช่วงการดำเนินการ อยู่ในช่วงดำเนินการผลักดันการเก็บภาษีเกลือเพื่อจำกัดการใช้เกลือและโซเดียมในอุตสาหกรรมอาหาร	Salt แอฟริกาใต้ มีกฎหมายจำกัดการใช้เกลือในการผลิตอาหาร 13 ชนิด อังกฤษ เก็บภาษีเกลือในขนมที่มีรสเค็ม และสารปรุงแต่ง
	Trans fat ออกกฎหมายห้ามการใช้ไขมันทรานส์ในอุตสาหกรรมอาหาร	Trans fat มีการดำเนินการ ออกกฎหมายห้ามผลิต นำเข้าจำหน่ายน้ำมันที่เป็นแหล่งหลักของไขมันทรานส์	Trans fat บราซิล แคนาดา เดนมาร์ค นอร์เวย์ trans fat banning

4. Interventions-Product(2)

Source	Global recommendation	National situation	Benchmarking
WHO,FAO	ลดส่วนประกอบของเกลือ และกำจัดไขมันทรานส์ในอาหาร (reformulation)	มีการดำเนินการบางส่วน มีกฎหมายห้ามผลิต นำเข้า และจำหน่ายน้ำมันที่เป็นแหล่งหลักของไขมันทรานส์	บราซิล มีการจำกัดการใช้เกลือ โซเดียมผงการใช้ไขมันทรานส์ในการผลิตอาหาร
WHO best buys and good buys intervention	Total energy ปรับลดขนาดบรรจุภัณฑ์เพื่อลดพลังงานทั้งหมดจากการบริโภค	Total energy ยังไม่มีการดำเนินการ	Total energy ยังไม่พบการดำเนินงานในประเทศอื่นๆ
	Saturated fat ทดแทนไขมันทรานส์และไขมันอิ่มตัวด้วยไขมันไม่อิ่มตัวในอุตสาหกรรมอาหาร	Saturated fat ยังไม่มีการดำเนินการ	Saturated fat ยังไม่พบการดำเนินงานในประเทศอื่นๆ

4. Interventions-Place (1)

School food provision and food standard

Source	Global recommendation	National situation	Benchmarking
WHO	1. สนับสนุนการจัดการจัดหาอาหารที่ส่งเสริมสุขภาพในที่สาธารณะ (โรงเรียน, ที่ทำงาน)	SCHOOL มีการดำเนินการ พ.ร.บ. กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ประถมศึกษาปี พ.ศ. 2535 แต่ ยังพบว่าอาหารส่วนใหญ่ยังมี คุณค่าทางโภชนาการไม่ถึงเกณฑ์	SCHOOL ศรีลังกา มีโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ที่มี คุณค่าทางโภชนาการ เหมาะสม สวีเดน โครงการอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการตามเกณฑ์ เด็กอายุ 7-16 ปี ฟรี
WHO,FAO	2. พัฒนาเกณฑ์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเข้าถึงอาหารที่ส่งเสริมสุขภาพ ในที่สาธารณะ	FOOD STANDARD มีการดำเนินการ Thai school lunch program ใช้ในการกำหนด เมนูอาหารกลางวัน แบบสมัครใจ	FOOD STANDARD อินเดีย บังคับใช้ School lunch program

4. Interventions-Place (2)

Young child (0-5 yrs) nutrition and breast feeding

Source	Global recommendation	National situation	Benchmarking
WHO	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ</p> <p>ใช้นโยบายที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ระดับโลกสำหรับโภชนาการการให้อาหารทารกและเด็กเล็ก</p>	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ</p> <p>มีการดำเนินงาน</p> <p>มีแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และอาหารตามวัยสำหรับทารกและเด็กเล็ก (กรมอนามัย)</p> <p>ส่วนขาด : ไม่มีแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ ฉบับสมบูรณ์ที่รวบรวมแนวทางทุกหน่วยงาน และขาดคณะกรรมการกลางที่ดูแลโดยเฉพาะ</p>	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ</p> <p>เกาหลีใต้, เวียดนาม มี National infant and young child feeding/breastfeeding strategy</p>
WHO, UNICEF	<p>วันลาคลอด</p> <p>มีการใช้กฎหมายที่คุ้มครองแม่ และช่วยให้แม่สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้หลังจากที่กลับไปทำงาน</p>	<p>วันลาคลอด</p> <p>มีการดำเนินงาน</p> <p>พรบ. คุ้มครองแรงงาน ให้ลาคลอดได้ 98 วัน มีมมนมแม่ในที่ทำงาน ให้ชั่วโมงพักเพิ่ม (ยังไม่เป็นกฎหมาย)</p>	<p>วันลาคลอด</p> <p>เวียดนาม ลาคลอดได้ 6 เดือนทั้งเอกชนและรัฐบาล และมีกฎหมายเพิ่มชั่วโมงพักระหว่างวัน</p>

4. Interventions-Place (3)

Young child (0-5 yrs) nutrition and breast feeding

Source	Global recommendation	National situation	Benchmarking
WHO,UNICEF	<p>BFHI</p> <p>สถานที่ทุกแห่งที่ให้บริการคลอดบุตร ปฏิบัติตาม"สิบขั้นตอนสู่ความสำเร็จในการให้นมลูก" BFHI</p>	<p>BFHI</p> <p>มีการดำเนินงานโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีการประเมินซ้ำ (reassessment) ทุก 3 ปี</p>	<p>BFHI</p> <p>เกาหลีใต้,เวียดนาม มีโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่</p>
	<p>MILK CODE</p> <p>1. มีการใช้ CODE of marketing of breast-milk substitutes 2. การฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพที่ดูแลแม่และเด็กภายใต้ CODE</p>	<p>MILK CODE</p> <p>มีการดำเนินงานระยะเริ่มต้น มียุทธศาสตร์เพื่อการควบคุมการส่งเสริมอาหารการตลาดสำหรับทารกและเด็กเล็ก ปี พ.ศ.2562-2564 และการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานตาม CODE ยังไม่มีการ monitor กระบวนการและผลอย่างชัดเจน</p>	<p>MILK CODE</p> <p>เวียดนาม มีการดำเนินงานตั้งแต่ พ.ศ. 2557</p>

4. Interventions-Promotion(1)

Food Labelling

Source	Global recommendation	National situation	Benchmarking
WHO	<p>ฉลากโภชนาการ</p> <p>มีฉลากโภชนาการที่เป็นไปตามมาตรฐาน Codex</p>	<p>ฉลากโภชนาการ</p> <p>มีการดำเนินการบางส่วน</p> <p>มีประกาศกระทรวงสาธารณสุข มี <u>อาหาร 5 กลุ่ม 15 ประเภทสินค้า</u> ที่ต้องแสดงฉลากโภชนาการ</p>	<p>ฉลากโภชนาการ</p> <p>ประเทศจีน มีกฎหมายบังคับให้ <u>pre-packed food products</u> มีการแสดงฉลากโภชนาการ แม้ไม่มีการกล่าวอ้างสรรพคุณทางการแพทย์</p>
WHO best buys and good buys intervention	<p>ฉลากอย่างง่าย</p> <p>มีการใช้ฉลากอย่างง่าย เพื่อส่งเสริมการลดการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่มี เกลือ น้ำตาล และไขมันอิ่มตัว สูง</p>	<p>ฉลากอย่างง่าย</p> <p>มีการดำเนินการบางส่วน</p> <p>มีประกาศใช้ฉลาก GDA ใน <u>อาหาร 5 กลุ่ม</u> รวมถึง ขนมขบเคี้ยว ช็อคโกแลต ขนมอบ อาหารกึ่งสำเร็จรูป</p>	<p>ฉลากอย่างง่าย</p> <p>เอกวาดอร์ : ออกกฎบังคับใช้ traffic light labelling</p> <p>ชิลี : ออกกฎบังคับใช้ Warning label "High in..." ในผลิตภัณฑ์ที่ ไขมัน น้ำตาล และ เกลือ เกินเกณฑ์</p>

4. Interventions-Promotion(2)

Food marketing

Source	Global recommendation	National situation	Benchmarking
WHO	<p>Children</p> <p>ออกกฎหมายควบคุม การตลาดอาหารและ เครื่องดื่มในเด็ก ตาม WHO recommendation</p>	<p>Children</p> <p>ยังไม่มีกฎหมายควบคุม การตลาดสำหรับอาหารที่มุ่ง เป้าไปที่เด็ก</p>	<p>Children</p> <p>ซีลี มีกฎหมายไม่ให้ทำ โฆษณาอาหารที่ไม่ดีต่อ สุขภาพที่เน้นกลุ่มเป้าหมาย เด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี เกาหลีใต้ มี พ.ร.บ. ฉบับ พิเศษในการควบคุมการ โฆษณาอาหารที่มีไขมัน น้ำตาล และโซเดียมสูง และ มุ่งเป้าไปที่เด็ก</p>

สรุปชองวางนโยบาย/มาตรการด้านโภชนาการ(1)

Price

1. ภาษีน้ำตาล

- ยัง**ไม่ครอบคลุม**ผลิตภัณฑ์ที่มีน้ำตาลทุกประเภท เช่น ผลิตภัณฑ์อาหาร นม
- เดือนตุลาคม 2562 จะมีการจัดเก็บอัตราภาษีคิดจากค่าปริมาณน้ำตาลทั้งหมดในเครื่องดื่ม ซึ่งหากมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินมาตรการทางภาษี การปรับตัวของภาคอุตสาหกรรม และผลกระทบทางด้านสุขภาพ จะช่วยให้สามารถกำหนดทิศทางการดำเนินงานต่อไปได้ดีขึ้น

สรุปชองวางนโยบาย/มาตรการด้านโภชนาการ(1)

Product

2. มาตรการลดการบริโภคเกลือและโซเดียม

- เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2561 ได้มีแนวคิดเสนอให้มีการ **จัดเก็บภาษีเกลือ** ซึ่งในการสนับสนุนนโยบายนี้จำเป็นต้องมีหลักฐานทางวิชาการด้าน เช่น อัตราภาษี ผลกระทบต่อสุขภาพ ค่าใช้จ่ายทางสุขภาพที่เกิดจากการบริโภคเกลือและโซเดียมเกิน ความคุ้มทุนของมาตรการ เป็นต้น

สรุปช่องว่างนโยบาย/มาตรการด้านโภชนาการ(2)

Place

1. School lunch

- อาหารกลางวัน 97 เปอร์เซ็นต์ ยังมีข้อจำกัดด้านคุณค่าทางโภชนาการ และ 24.9 เปอร์เซ็นต์ จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่านมโรงเรียนไม่ได้มาตรฐาน
- โปรแกรม Thai school lunch ยังไม่ครอบคลุมทุกโรงเรียน

2. Young child nutrition and breast-feeding

- ไม่มีแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ ฉบับสมบูรณ์ที่รวบรวมแนวทางทุกหน่วยงาน และขาดคณะกรรมการกลางที่ดูแลโดยเฉพาะ
- การให้ชั่วโมงพักเพิ่มกับผู้ที่เพิ่งคลอดบุตร ยังเป็นแบบสมัครใจ
- วันลาคลอดที่ได้ ยังน้อยกว่า 6 เดือน

สรุปชองวางนโยบาย/มาตรการด้านโภชนาการ(3)

Promotion

1. Food labelling

- กฎหมายบังคับการแสดงฉลากยัง**ไม่ครอบคลุม**ผลิตภัณฑ์อาหารทุกประเภท
- มีมติสมัชชาสุขภาพให้ขับเคลื่อนมาตรการเร่งด่วน ให้มีการใช้มาตรการลักษณะสีสัญญาณ พร้อมคำเตือน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันนั้นใช้**ฉลาก GDA ที่ครอบคลุมอาหาร 5 กลุ่ม**
- อย่างไรก็ตาม การแสดงฉลากโภชนาการแบบ GDA (Guideline Daily Amounts) ยังคงสร้าง**ความเข้าใจให้แก่ผู้บริโภคได้ไม่มากนัก** เนื่องจากผู้บริโภคยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านคุณค่าโภชนาการและปริมาณของสารอาหารต่างๆ ที่ควรบริโภคในแต่ละวัน

สรุปชองวางนโยบาย/มาตรการด้านโภชนาการ(3)

Promotion

2. Food marketing

- **ยังไม่มีกฎหมาย**ควบคุมการตลาดสำหรับอาหารที่มุ่งเป้าไปที่เด็กโดยตรง มีเพียง พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งควบคุมและบังคับใช้การทำการตลาดได้เพียงบางส่วนและบางผลิตภัณฑ์อาหารเท่านั้น